

*Toespraak van de gouverneur van Limburg, Emile Roemer, bij de
nieuwjaarsbijeenkomst van de Provincie Limburg, 2 januari 2024*

Beste mensen,

Geweldig dat jullie er allemaal zijn vandaag!

Alweer een jaar afgesloten en een nieuw jaar begonnen.

Ik heb het afgelopen jaar - **opnieuw** - heel Limburg mogen zien.

Niet alleen omdat ik tijdens mijn woon-werkverkeer elke dag de hele provincie van noord naar zuid en andersom doorrijd. Maar vooral omdat ik elke dag wil horen, zien en ervaren wat ons allemaal bezighoudt.

Elk bezoek aan **iedere** gemeente was op z'n eigen manier dan ook boeiend en indrukwekkend.

- > Ik ontmoette de Ooievaarsmoeders in Heerlen.
- > De Mannen achter de pannen in Voerendaal.
- > Het altijd fantastische Jera on Air en LVK-finale, beide in Venray.
- > 1500 middelbare scholieren op reanimatiecursus bij André Rieu in 't MECC in Maastricht.
- > Ik ontmoette de oudste inwoner van Limburg, vele wijkbewoners en ondernemers.
- > Een heel aantal nieuwe burgemeesters die ik mocht toespreken bij hun installatie.

En nog zoveel meer fantastische momenten, tussen bevlogen provinciegenoten.

Een van die momenten is mij in het bijzonder bijgebleven.

Ik was op bezoek in de Nuinhofwijk in Nuth.

Aardig wat bewoners hadden daar met instanties te maken, met wisselende ervaringen en gemengde gevoelens.

Eén van de woningen in de wijk werd **huiskamer van de buurt**. De bewoners kregen de kans er zelf wat van te maken. En het werd een succes.

Ze vertelden mij ook waarom.

(ik citeer):

“Waar we eerst altijd op onze donder kregen, werd ons nu eens iets gevraagd”,

zeiden de bewoners.

Zo simpel kan het zijn.

Vragen wat de ander nodig heeft.

De hand reiken.

En aan de slag gaan.

En dat deden ze.

Met vele vrijwilligers.
En allerlei activiteiten.

Ik wens dat 2024 zo'n jaar (!) gaat worden.

Beste mensen,

U weet, ik ben een zeer optimistisch mens, maar soms maak ik me ook zorgen.

Uiteraard om wat er in de wereld gebeurt, in het Midden Oosten, in Oekraïne. En de verandering van ons klimaat en de draagkracht van onze aarde.

Ik zag rond Oud en Nieuw hulpverleners bekogeld worden. Laat hulpverleners helden zijn, van hulpverleners blijf je af, daar ben je trots op.

Ik begreep van de politie dat het in Limburg rustig is gebleven. Zo kan het dus ook.

Ik zie – sowieso - in het hele land nog te vaak gebeuren dat mensen tegenover elkaar staan.

En als het aan mij ligt, gaan we hier zo'n plek niet zijn.

Maar dan moeten we wel aan de bak.

En hoewel ze in het oude Holland ooit met de gedachten speelden **om Limburg aan de zuiderburen te laten ...** is het nu duidelijk zo ver: **Nederland kan juist wel wat extra Limburg gebruiken.**

En ik zal u uitleggen waarom. Al vraag ik me af of dit hier wel nodig is. In een zaal vol prachtige ambassadeurs.

(korte pauze)

Een groot gebrek in het huidige Nederland is hoe lichtzinnig we soms kunnen omgaan met de ooit zo zwaar bevochten vrijheden die we hier bezitten.

De laatste bijna 80 jaar zijn voor ons in grote vrijheid verlopen.

We waren hier het allereerste stukje Nederland dat na de bezetting weer van vrijheid mocht proeven.

Schoolmeester Jef Warnier stond versteld toen hij in Mesch ineens Amerikaanse militairen tegenkwam.

Hij werd er één van de eerste bevrijde Nederlanders door.

In de decennia die volgden voltrok het leven van wederopbouw in ons land, zich duidelijk langs de lijnen van de **verzuiling**.

Het was helder waar je bij hoorde en welke vrijheden én verplichtingen dat met zich meebracht.

De laatste 20, 30 jaar is dat veranderd.

Vérsuiling maakte plaats voor óntzuiling en **individualisering**.

In combinatie met een razendsnelle ontwikkeling van welvaart, stond het leven voor flink wat Nederlanders plotsklaps in het teken van **kunnen doen wat je wilt** ... zónder hiervan de negatieve consequenties te ervaren.

We zien groeiende ongelijkheid. Onderlinge verbindingen tussen mensen nemen steeds meer af.

Aardig wat landgenoten zijn kwijtgeraakt dat zij ook **lotgenoten** zijn ... en lijken te vergeten om eens opzij te kijken, naar wat de ander bezighoudt.

Het is alsof de aangeboren menselijke behoefte om goed te doen, af en toe **verdoofd** is.....

Verdwaasd om zich heen kijkt...

... maar met niemand **oogcontact** zoekt

Zodra dat op teveel plekken gebeurt, **sterft er een stukje van de samenleving**.

Een **collectieve verwachting** van wat we er in Nederland sámen van kunnen maken raakt op deze manier beetje bij beetje uit beeld.

En het is tijd dat dit terugkeert.

Dus is vandaag mijn oproep aan **iedereen** – gehoord of ongehoord- om één gedachte overboord te gooien.

Vervang het idee dat je er enkel en alleen bent om alles **uit** je eigen leven te halen.

Draai het om, zeg ik hier vandaag.

We moeten juist alles **in** het leven willen stoppen.

Ook in het leven van de **ánder**.

Meer aandacht, geduld en interesse.

Als dat de **leidende opdracht** wordt die we onszelf geven..... dan gaan we met z'n allen **andere keuzes** maken in dit land.

En als we dat érgens in Nederland kunnen, dan is dat hier wel in Limburg. Niet voor niets dat de nieuw gekozen Staten en het ambitieuze nieuwe college aan de slag zijn gegaan onder het motto "Elke Limburger telt".

Ik zei het zojuist al: **Nederland kan wel wat extra Limburg gebruiken.**

We moeten in het diepe zuiden zijn, om de volgende stap te kunnen zetten naar een **prettiger** Nederland.

De **materiële** schatten hier hebben er destijds voor gezorgd dat het land verwarmd kon worden.

De **fysieke grondstoffen** zijn gedolven.

Maar de schatten van mensen zijn onuitputtelijk.

De sociale grondstoffen zijn hier nog rijkelijk aanwezig en kunnen ook verwarmen.

Je hoeft maar om je heen te kijken.

Er staat hier een zaal vol mensen die wil investeren in de ander, in verbinding, in samenhang.

Het zat al in de genen van onze ouders en grootouders om te geloven in de geborgenheid van de groep.

Geven is de eerste natuur, hier in het zuiden.

Aan de buurman of buurvrouw, aan de vereniging, aan de gemeenschap waarin je leeft.

Maar ook aan onze zuider- en oosterburen, de landen die aan ons grenzen.

We zijn hier gewend om ons te verbinden aan de 'onbekende' ander – die voor ons eerder een vriend dan een vreemde is.

Maar hoe vertrouwd dit ook voelt... ook deze overtuiging moet je goed onderhouden en blijven naleven.

Er aan blijven werken, sleutelen en van leren.

En die *verbindende projecten* zijn bij ons ruimschoots aanwezig.

Op onze **Brightlands campussen** waar we werken aan de innovatie van óvermorgen.

En met de plannen voor de **Einstein Telescope** vieren we de samenwerking tussen overheden, onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en buurlanden.

Door samenwerking tussen provincies en door het jarenlange geluid van bewoners, komt er nu eindelijk een opwaardering van de **Maaslijn**.

Het programma in **Heerlen-Noord** laat zien hoe lokale en regionale organisaties innig samenwerken aan de dezelfde maatschappelijke doelen. Met alle mensen in die wijk werken aan dat trotse gevoel.

Natuurorganisaties en agrarische bedrijven werken samen aan wederzijds begrip en aan de oplossingen die nodig zijn.

Samen met de gemeenten werkt onze gedeputeerde aan meer woningen in de steden en dorpen. **Elk dorp een straatje erbij.**

Ik ben er trots op als ik zie hoe **Beesel** na jaren voorbereiding het draaksteken aan de hele provincie presenteert.

De **jassenactie** van L1 die ruim 35.000 jassen op leverde.

Samen onze cultuur hooghouden, onze musea, ons erfgoed, onze vastelaovend. Harmonieën en fanfares, onze koren zoals de Mastreechter Staar, die u zo dadelijk gaat horen. Al dat gene wat Limburg, Limburg maakt.

Emma Kok en Emmy Ackermans, die Limburg een stem gaven. En wat voor een!

Samen het OLS organiseren. En als dat door omstandigheden niet dreigt te lukken, staan negen andere schutterijen in Beekdaelen op, om de schouders eronder te zetten.

Dat verdient een applaus.

En ik vergeet bijna onze spreektaal en dialecten. U weet, het is een kwestie van geduld, dat ook uw gouverneur Limburgs ...

Ich goan binnekort op kursus...

korte pauze

En... we gaan 80 jaar vrijheid op 5 mei groots aftrappen en beleven in Roermond, met iedereen die mee wil doen. Met jong en oud. En vanaf 12 september starten we met het **nationaal** bevrijdingsjaar.

Maar ondanks het feit dat dus ook komend jaar weer een hoop inspiratie te halen valt voor Den Haag hier in het zuiden, is het andersom ook tijd voor **Boter bij de vis.**

Elke regio telt horen we nu overal. En zo hoort dat te zijn! Limburg is niet de uithoek van het land, maar het hart van Europa.

Als ik hier een cirkel trek van 100 km wonen hier 15 miljoen mensen. Als ik dat in Den Haag doe wonen daar 15 miljoen vissen.

Dus ik zeg: het is tijd dat onze regio **écht stevig** mee gaat tellen.

Want veel uitdagingen en kansen gaan we graag aan, maar dat kunnen we niet alleen. We moeten wél de gelegenheid krijgen om ze te grijpen.

Want als elke regio telt...

Dan kunnen we niet horen dat woningen en bedrijven niet aangesloten kunnen worden op energievoorziening.

Dan kunnen we niet horen dat onze politieagenten voortdurend overbelast zijn,

En dan kunnen we niet horen dat zorgvoorzieningen onder druk komen te staan,

Maar dan kunnen we **wél samen al die uitdagingen oppakken**.

En dan kunnen we er **wél zijn voor mensen** die zich nu onvoldoende gehoord voelen of in de steek gelaten voelen.

Beste mensen,

Wij weten hier allemaal dat onze provincie barst van de mogelijkheden om er iets moois van te maken samen.

Die mensen in dat buurthuis aan het begin van mijn verhaal blijven me bij, omdat zij ons een **opdracht** gaven:

Elkaar niet op de donder geven, maar een vraag stellen

Duidelijker dan in de Nuinhofwijk in Nuth kan het haast niet gezegd worden.

Dus.... als u het met mij eens bent dat het leven draait het om de dingen sámen met een ander te doen... laten we er dan voor zorgen dat deze missie niet stilvalt.

Ik ken verhalen van provinciegenoten die met potlood en liniaal een **plattegrondje van hun straat** maken, met bij ieder huis de voornamen van hun burenen.

Ik prijs mij gelukkig, ik prijs ons gelukkig... met de wetenschap dat zodra saamhorigheid onder druk staat – er altijd Limburgers opstaan.

In elke straat, wijk of buurthuis.

Er gaat er altijd eentje aan de keukentafel zitten

Potlood en liniaal erbij. En beginnen.

Naam na naam

Daag na daag

Praatje na praatje

Project na project

Kans na kans

Dan laten we het niet gebeuren dat we een land gaan worden waar mensen elkaar in de weg willen zitten, maar een provincie waar elke Limburger telt.

Beste mensen,

Je kunt niet iedereen kennen, maar iedereen kan zich wel gekend voelen.

(Korte pauze)

Daar wil ik samen met Limburg,

Samen met ú **allemaal**...

Het komende jaar voor gaan.

En dat begint met een geheven glas...!

(steekt glas in de lucht en proost op het publiek)